

**ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**Циклова комісія правових фундаментальних та професійно-практичних
дисциплін**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

**для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальність 081 Право
освітня програма Право**

Програма з навчальної дисципліни «Кримінальне право» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Ілона КОРОЛЕНКО, викладач, спеціаліст

Програму затверджено на засіданні циклової комісії правових фундаментальних та професійно – практичних дисциплін

Протокол від «_____» _____ 2021 року № 1

Голова циклової комісії

_____ Олена ШАЙХАЄВА

Програму погоджено із заступником директора з навчально-виховної роботи

_____ Алла ДИКАНЬ

«_____» _____ 2021 р.

ВСТУП

Програма з навчальної дисципліни «Кримінальне право» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 081 Право.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є врегульовані кримінально-правовими нормами суспільні відносини, які виникають у зв'язку з вчиненням кримінального правопорушення між особою, яка його вчинила, і державою в особі уповноважених органів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Кримінальний процес», «Процесуальні документи в кримінальному судочинстві».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право» є формування у студентів знань про кримінально-правові інститути, їх значення для захисту прав і свобод особи, суспільства, держави загалом.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Кримінальне право» є формування необхідних знань про закон про кримінальну відповідальність, його ознак і значення, підстав кримінальної відповідальності, поняття кримінального правопорушення та складу кримінального правопорушення, їх співвідношення, поняття системи та видів покарань, загальних засад призначення покарання, звільнення від кримінальної відповідальності та покарання, а також вивчення основних складів кримінальних правопорушень та які види покарань та в яких межах можуть бути застосовані до осіб, які їх вчинили.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- положення чинного КК України, що регламентують чинність кримінального закону у часі, просторі, за колом осіб; поняття та ознаки кримінального правопорушення, види кримінальних правопорушень; поняття кримінальної відповідальності та її підставу; елементи та ознаки складу кримінального правопорушення; поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення; поняття та форми готування до кримінального правопорушення; поняття, ознаки та види замаху на кримінальне правопорушення; поняття, ознаки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця; поняття, ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні, види співучасників та форми співучасті, підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників кримінального правопорушення; поняття, ознаки та види множинності кримінальних правопорушень; поняття, ознаки та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння; поняття, ознаки та види покарань, порядок їх призначення, звільнення від покарання, його відбування; поняття судимості та умови погашення судимості; підстави та порядок застосування заходів кримінально-правового характеру; особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх;

- положення рішень Конституційного Суду України, положення постанов Пленуму Верховного Суду України, а також постанов Верховного Суду щодо окремих питань Загальної частини кримінального права України, які викликають проблеми у судовій практиці.

вміти:

- користуватися чинним кримінальним законом та правильно застосовувати його законодавчі положення при вирішенні окремих життєвих казусів;
- правильно використовувати кримінально-правову термінологію;

- аргументувати своє рішення щодо питання кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні кримінального правопорушення, посилаючись на положення чинного кримінального закону, положення рішень Конституційного Суду України, постанов Пленуму Верховного Суду України та постанов Верховного Суду.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

I. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА:

Тема 1. Поняття, система, ознаки кримінального права

Наука кримінального права. Поняття та ознаки кримінального права як самостійної галузі права. Завдання, функції та принципи кримінального права. Система кримінального права. Кримінальне право і суміжні галузі права. Наука кримінального права, її предмет, метод, завдання.

Тема 2. Кримінальна відповідальність та її підстави

Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності, її поняття та ознаки. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності

Тема 3. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його функції, специфічні риси та значення. Структура Кримінального кодексу України. Диспозиції та санкції статей Особливої частини КК: поняття та види. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність.

Тема 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Визначення часу вчинення кримінального правопорушення. Прийняття закону про кримінальну відповідальність, його оприлюднення, набрання ним чинності та час припинення його чинності. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі. Конституція України про зворотну силу закону. Проблема застосування проміжного закону про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність в просторі. Зміст територіального принципу. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення. Зміст принципів громадянства, універсального, та реального. Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні злочину, та особи, яка засуджена за вчинення кримінального правопорушення.

Тема 5. Поняття кримінального правопорушення

Соціальна природа кримінального правопорушення. Історично мінливий характер поняття кримінального правопорушення. Криміналізація і декриміналізація суспільно небезпечних діянь. Поняття кримінального правопорушення та його ознаки. Неприпустимість застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією. Ч.2 ст.11 КК та її значення для поняття кримінального правопорушення. Місце кримінального правопорушення в системі правопорушень. Відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень. Класифікація кримінальних правопорушень за їх тяжкістю. Її значення для кримінальної відповідальності та покарання.

Тема 6. Склад кримінального правопорушення

Поняття складу кримінального правопорушення та його значення. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення. Елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, їх зміст і органічна єдність. Види складів кримінального правопорушення. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення та її значення.

Тема 7. Об'єкт кримінального правопорушення

Поняття об'єкта кримінального правопорушення та його значення. Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення, їх значення. Види безпосереднього об'єкту. Поняття предмету кримінального правопорушення та його місце в структурі складу кримінального правопорушення. Відмінність предмета від об'єкта кримінального правопорушення.

Тема 8. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття об'єктивної сторони кримінального правопорушення, її обов'язкові та факультативні ознаки. Значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття та ознаки діяння, його види. Умови кримінальної відповідальності за кримінально протиправну бездіяльність. Значення нездоланної сили, фізичного і психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільне небезпечне діяння (дію чи бездіяльність). Суспільне небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення: поняття, види та значення. Кримінальні правопорушення з матеріальним та формальним складами, значення такого поділу. Причинний зв'язок у кримінальному праві та його значення. Види причинного зв'язку. Спосіб, засоби, обстановка, місце, час вчинення кримінального правопорушення як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону кримінального правопорушення, їх кримінально-правове значення.

Тема 9. Суб'єкт кримінального правопорушення

Поняття суб'єкту кримінального правопорушення в кримінальному праві та його ознаки. Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкту. Проблема визнання юридичної особи суб'єктом кримінального правопорушення в науці кримінального права. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкту кримінального правопорушення. Поняття осудності та її критерії. Поняття неосудності за кримінальним правом та її критерії. Формула неосудності. Правові наслідки визнання особи неосудною. Обмежена осудність: поняття, значення, правові наслідки визнання особи обмежено осудною. Кримінальна відповідальність за кримінального правопорушення, вчинені в стані сп'яніння, та її обґрунтування. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності. Види суб'єкту кримінального правопорушення: загальний і спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Службова особа як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки види.

Тема 10. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення

Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, її ознаки та значення. Поняття вини та її значення. Форми вини в кримінальному праві, їх значення для кваліфікації кримінального правопорушення і призначення покарання. Умисел та його види. Інтелектуальні та вольові ознаки прямого та непрямого умислу. Відмежування прямого умислу від непрямого. Спеціальні види умислу та їх значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Необережність та її види. Кримінально протиправна самовпевненість, її інтелектуальні та вольові ознаки. Відмежування злочинної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінально протиправна недбалість, її об'єктивний та суб'єктивний критерії. Випадок (казус), його відмежування від злочинної недбалості. Змішана (подвійна, складна) форма вини та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: їх поняття та значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Фактична та юридична помилки в кримінальному праві: поняття, види помилок та їх значення для кримінальної відповідальності.

Тема 11. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Поняття і види стадій вчинення кримінального правопорушення за КК України. Закінчений та незакінчений кримінального правопорушення. Момент закінчення кримінальних правопорушень із матеріальним, формальним та усіченим складом. Незакінчене кримінальне правопорушення та його види. Готування до кримінального

правопорушення, його поняття та види. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру. Замах на кримінальне правопорушення, його поняття та види. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та закінченого кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність за незакінчений кримінальний правопорушення. Її підстава. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні: її поняття, ознаки, правові наслідки. Дійове каяття: його поняття, ознаки, правові наслідки та відмінність від добровільної відмови.

Тема 12. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття співучасті, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види співучасників. Форми співучасті. Кримінальна відповідальність співучасників, її підстави та межі. Кваліфікація діянь співучасників та їх відповідальність при різних формах співучасті. Спеціальні питання відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні. Поняття посередньої винності (посереднього виконання, заподіяння). Особливості відповідальності за співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом. Відповідальність за провокацію кримінального правопорушення. Експес виконавця (співучасника), його види та значення для кримінальної відповідальності. Невдале підбурювання та пособництво. Особливості добровільної відмова співучасників Причетність до кримінального правопорушення, її поняття та види. Відмежування причетності від співучасті.

Тема 13. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень

Соціальна та юридична характеристика повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень. Одиначне кримінальне правопорушення: їх види, поняття, ознаки. Повторність кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види та правові наслідки. Сукупність кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види та правові наслідки. Відмежування сукупності кримінальних правопорушень від одиначного кримінального правопорушення, повторності кримінальних правопорушень та конкуренції норм. Рецидив кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види та правові наслідки.

Тема 14. Поняття, ознаки та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття, ознаки та види обставин, що виключають злочинність діяння. Необхідна оборона. Конституція України про право кожного громадянина на захист від протиправних посягань. Поняття необхідної оборони, її підстави, ознаки та правові наслідки. Перевищення меж необхідної оборони: поняття, ознаки, види та відповідальність. Спеціальні види необхідної оборони, передбачені КК України. Уявна оборона, її поняття та ознаки. Відповідальність за шкоду, заподіяну в стані уявної оборони. Затримання особи, що вчинила злочин: поняття, підстава, мета та ознаки. Межі заподіяння шкоди при затриманні злочинця. Кримінальна відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця. Крайня необхідність. Поняття крайньої необхідності, її підстава та ознаки правомірності. Перевищення меж крайньої необхідності: поняття, ознаки та відповідальність. Відмежування крайньої необхідності від необхідної оборони. Фізичний або психічний примус: їх поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Виконання наказу або розпорядження. Поняття законного наказу або розпорядження та значення їх виконання для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Поняття явно злочинного наказу або розпорядження. Кримінально-правові наслідки виконання або відмови особи від виконання явно злочинного наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Підстава вчинення діяння, пов'язаного з ризиком. Умови виправданого ризику. Кримінальна відповідальність за невинуватий ризик. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації: його поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність.

Тема 15. Звільнення від кримінальної відповідальності

Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття, передумови, підстави та порядок звільнення особи від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності та його наслідки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Поняття дійового каяття. Передумови та підстави звільнення. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Передумови та підстави звільнення. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Передумови та підстави звільнення. Кримінально-правові наслідки порушення умов передачі на поруки. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Передумови та підстави звільнення. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Поняття давності та її строки. Передумови та підстави звільнення. Зупинення перебігу строків давності: умови та наслідки. Переривання перебігу строків давності: умови та наслідки. Особливості застосування давності при вчиненні особливо тяжкого злочину, за який може бути призначено довічне позбавлення волі. Кримінальні правопорушення, щодо яких давність не застосовується.

Тема 16. Поняття покарання, його ознаки

Значення Конституції України для визначення соціальної природи покарання та його поняття. Поняття, ознаки та мета покарання, їх визначення за КК України.

Тема 17. Класифікація видів покарань, їх ознаки

Поняття, ознаки і значення системи покарань за кримінальним законом. Класифікація видів покарань та її критерії. Основні та додаткові покарання; покарання, що можуть призначатися як основні, так і як додаткові; строкові та безстрокові, загальні та спеціальні. Порядок призначення основних та додаткових покарань. Правові наслідки ухилення від покарання. Види покарань. Штраф: поняття, зміст, підстави та порядок його призначення. Законодавчі межі та критерії визначення розміру штрафу, особливості порядку його призначення як основного та додаткового покарання. Призначення штрафу з розстрочкою його виплати. Наслідки несплати штрафу. Умови та порядок заміни штрафу громадськими чи виправними роботами або позбавленням волі. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу: поняття, зміст, підстави та порядок його призначення. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: поняття, зміст, підстави та порядок його призначення як основного і додаткового покарання. Строки цього виду покарання та особливості їх обчислення при його призначенні як додаткового. Громадські роботи: поняття, зміст та порядок його призначення. Строки цього виду покарання та особливості його відбування. Органи, які визначають вид громадських робіт. Особи, яким не може бути призначений цей вид покарання. Виправні роботи: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду покарання. Розміри відрахувань із заробітку засудженого до виправних робіт. Особи, яким не можуть бути призначений цей вид покарання. Підстави та порядок заміни виправних робіт штрафом. Службові обмеження для військовослужбовців: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду покарання. Розміри відрахувань із грошового забезпечення засудженого до цього виду покарання. Умови та порядок призначення службових обмежень замість обмеження чи позбавлення волі. Конфіскація майна. Конституція України про умови і порядок призначення конфіскації майна. Поняття, зміст, види, підстави та порядок призначення конфіскації майна. Майно, що не підлягає конфіскації за вироком суду. Відмінність конфіскації майна як виду покарання від спеціальної конфіскації. Арешт: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду покарання. Особливості відбування арешту військовослужбовцями. Особи, яким не може бути призначений цей вид покарання. Обмеження волі: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду покарання. Особи, яким не може бути призначений цей вид покарання. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду

покарання. Умови та порядок призначення цього виду покарання замість позбавлення волі. Особи, яким не може бути призначений цей вид покарання. Позбавлення волі на певний строк: поняття, зміст, підстави, порядок та строки призначення цього виду покарання. Довічне позбавлення волі. Проблема довічного позбавлення волі та смертної кари в історії та сучасному кримінальному праві. Поняття, зміст, підстави та порядок призначення цього покарання. Особи, яким не може бути призначений цей вид покарання.

Тема 18. Призначення покарання

Принципи призначення покарання за кримінальні правопорушення, їх закріплення в Конституції України та в КК України. Загальні засади призначення покарання: їх поняття, характеристика та значення. Співвідношення принципів призначення покарання та загальних засад його призначення. Межі призначення покарання. Підстави виходу за мінімальні та максимальні межі санкції статті Особливої частини КК. Значення положень Загальної частини КК для призначення судом певного виду і міри покарання. Індивідуалізація покарання та її значення. Обставини, які пом'якшують чи обтяжують покарання: поняття, види, загальна характеристика та значення цих обставин. Особливості їх врахування при призначенні покарання. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення і за кримінальне правопорушення, вчинений у співучасті: обставини, які враховує суд при призначенні покарання у цих випадках. Межі призначення покарання за готування до кримінального правопорушення та за замах на кримінальне правопорушення. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Підстави та порядок призначення судом більш м'якого покарання, ніж передбачено законом: призначення основного покарання нижче від найнижчої межі; перехід до іншого, більш м'якого виду основного покарання. Особливості призначення більш м'якого покарання за вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу. Вирішення питання про додаткові покарання при призначенні більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності таких обставин, що пом'якшують покарання, як: з'явлення із зізнанням, щире каяття, активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення, добровільне відшкодування завданого збитку, усунення заподіяної шкоди. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Поняття сукупності кримінальних правопорушень. Порядок (принципи) призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень і межі визначення судом остаточного покарання. Особливості визначення остаточного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень у випадках: призначення різних видів покарань за окремими кримінальними правопорушеннями; вчинення хоча б одного умисного тяжкого чи особливо тяжкого злочину; призначення хоча б за один зі злочинів довічного позбавлення волі. Порядок призначення додаткових покарань за сукупністю кримінальних правопорушень. Особливості призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень у разі виявлення злочину, вчиненого до постановлення попереднього вироку. Призначення покарання за сукупністю вироків. Поняття сукупності вироків. Порядок (принципи) призначення покарання за сукупністю вироків і межі визначення судом остаточного покарання. Особливості визначення остаточного покарання за сукупністю вироків у випадках: призначення різних видів покарань за окремими вироками; вчинення хоча б одного особливо тяжкого злочину; призначення хоча б за одним із вироків довічного позбавлення волі. Порядок призначення додаткових покарань за сукупністю вироків. Особливості призначення покарання при збігу сукупності злочинів та сукупності вироків. Відмінність порядку призначення покарання за сукупністю злочинів і за сукупністю вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення. Співвідношення різних видів покарань за ступенем їх суворості. Особливості призначення за сукупністю кримінальних правопорушень та вироків основних покарань у виді штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, виправних робіт, службових обмежень для військовослужбовців та додаткових покарань.

Порядок зарахування в призначене судом покарання попереднього ув'язнення. Обчислення строків покарання.

Тема 19. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття, види, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки звільнення від покарання та його відбування. Умовне та безумовне, обов'язкове та факультативне, повне та часткове звільнення від покарання та його відбування. Розмежування звільнення від покарання та звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від покарання та його відбування у зв'язку з набранням чинності нового закону, який усуває караність вчиненого діяння чи встановлює за нього більш м'яке покарання: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Звільнення від покарання у зв'язку зі втратою особою суспільної небезпечності: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Звільнення від відбування покарання з випробуванням: передумови, підстави та порядок застосування такого звільнення. Іспитовий строк при звільненні від покарання з випробуванням, його тривалість та значення. Особливості застосування додаткових покарань при звільненні від відбування основного покарання з випробуванням. Обов'язки, які можуть бути покладені на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням, та правові наслідки такого звільнення. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Іспитовий строк, його тривалість та значення. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Поняття давності та її строки. Передумови та підстави звільнення від відбування покарання. Зупинення перебігу строків давності: умови та правові наслідки. Переривання перебігу строків давності: умови та правові наслідки. Особливості застосування давності до осіб, засуджених до довічного позбавлення волі. Злочини, при засудженні за які давність не застосовується. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання: поняття, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Особливості умовно-дострокового звільнення від додаткового покарання. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: поняття, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такої заміни. Поняття більш м'якого покарання, його види та строки. Особливості звільнення від додаткового покарання при заміні невідбутої частини основного. Відмежування заміни невідбутої частини покарання більш м'яким від умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Звільнення від покарання за хворобою: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування. Конституція України про амністію та помилування. Амністія. Закон України «Про застосування амністії в Україні». Поняття амністії, її зміст, види, підстави, порядок застосування та правові наслідки. Категорії осіб, щодо яких не допускається застосування амністії. Помилування. «Положення про порядок здійснення помилування». Поняття помилування, його зміст, види, підстави, порядок застосування та правові наслідки. Особливості застосування помилування до осіб, засуджених до довічного позбавлення волі. Відмежування помилування від амністії.

Тема 20. Судимість

Судимість: її поняття, підстава виникнення судимості, строки, протягом яких особа визнається такою, що має судимість та правові наслідки судимості. Категорії засуджених осіб, які визнаються такими, що не мають судимості. Погашення та зняття судимості. Поняття та умови погашення судимості. Строки погашення судимості, їх обчислення та правове значення. Наслідки вчинення нового злочину протягом цих строків. Поняття та умови зняття судимості. Відмінність зняття судимості від її погашення.

Тема 21. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб. Штраф. Конфіскація. Майна. Ліквідація. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю злочинів

Тема 22. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх як прояв гуманізму кримінального законодавства України. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх із застосуванням примусових заходів виховного характеру: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Поняття та види примусових заходів виховного характеру. Відмінність примусових заходів виховного характеру від покарання. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх, та особливості їх призначення. Особливості призначення неповнолітнім покарання за сукупністю кримінальних правопорушень і сукупністю вироків. Звільнення неповнолітніх від відбування покарання з випробуванням: передумови, підстави, порядок застосування, правові наслідки та особливості його застосування до неповнолітніх. Звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Відмінність звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виправного характеру від звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням таких заходів. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності: поняття, види та строки давності. Зупинення та переривання перебігу давності: поняття, умови та правові наслідки. Особливості застосування звільнення за давністю до неповнолітніх. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання: поняття, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки. Особливості застосування умовно-дострокового звільнення до неповнолітніх. Погашення та зняття судимості: умови погашення та зняття судимості. Особливості погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили кримінальне правопорушення до досягнення вісімнадцятирічного віку.

II. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА:

Тема 1. Поняття Особливої частини кримінального права, її система і значення

Поняття Особливої частини кримінального права України, її значення. Єдність Загальної і Особливої частин кримінального права. Відображення положень Конституції України в Особливій частині КК України. Система Особливої частини Кримінального кодексу України. Поняття кваліфікації злочинів. Правові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення, правова модель кваліфікації протиправних діянь.

Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Види дій. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Державна зрада. Поняття державної зради. Склад злочину. Умови звільнення особи від

кримінальної відповідальності за державну зраду. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Склад злочину. Диверсія. Поняття диверсії. Склад злочину. Відмежування диверсії від суміжних злочинів. Шпигунство. Поняття шпигунства. Склад злочину. Умови звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила шпигунство.

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти життя та здоров'я. Кримінальні правопорушення проти життя. Кримінальні правопорушення проти здоров'я. Кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчинюються у сфері медичного обслуговування. Інші кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти волі, честі та гідності особи. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Захоплення заручників. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування захоплення заручника від незаконного позбавлення волі або викрадення людини. Підміна дитини. Склад кримінального правопорушення. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини. Склад кримінального правопорушення. Поняття експлуатації людини та уразливого стану особи. Кваліфікуючі ознаки. Експлуатація дітей. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Незаконне поміщення в психіатричний заклад. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Зґвалтування. Поняття зґвалтування. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Відмежування цього злочину від зґвалтування. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Розбещення неповнолітніх. Склад злочину. Вік потерпілої особи. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Поняття, загальна характеристика і види цих злочинів. Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян. Кримінальні правопорушення проти трудових прав громадян. Кримінальні правопорушення в сфері охорони права на об'єкти інтелектуальної власності. Кримінальні правопорушення, що посягають на інші особисті права і свободи громадян. Кримінальні правопорушення проти сім'ї. Кримінальні правопорушення проти свободи совісті

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти власності

Корисливі злочини проти власності, пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або користь інших осіб. Некорисливі злочини проти власності.

Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Конституція України про підстави, межі та способи діяльності службових осіб. Значення кримінального права в боротьбі з корупцією. Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері службової діяльності. Поняття та види службових осіб. Кримінальні правопорушення у сфері діяльності представників влади, місцевого самоврядування та інших службових осіб юридичних осіб публічного права. Кримінальні правопорушення у

сфері діяльності службових осіб юридичних осіб приватного права. Кримінальні правопорушення у сфері діяльності представників влади, місцевого самоврядування та службових осіб юридичних осіб публічного або приватного права. Кримінальні правопорушення у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Тема 9. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення у сфері кредитно-фінансової, банківської та бюджетної систем України. Кримінальні правопорушення у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання. Кримінальні правопорушення у сфері банкрутства. Кримінальні правопорушення у сфері використання фінансових ресурсів та обігу цінних паперів. Кримінальні правопорушення у сфері обслуговування споживачів і захисту їх прав. Кримінальні правопорушення у сфері приватизації державного і комунального майна

Тема 10. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти екологічної безпеки. Кримінальні правопорушення у сфері землеволодіння, охорони надр і атмосферного повітря. Кримінальні правопорушення у сфері водних ресурсів. Кримінальні правопорушення у сфері охорони рослинного світу. Кримінальні правопорушення у сфері охорони тваринного світу.

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення, пов'язані зі створенням та діяльністю злочинних об'єднань. Кримінальні правопорушення, пов'язані із незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та радіоактивними матеріалами. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням правил, що забезпечують громадську безпеку.

Тема 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти безпеки виробництва. Кримінальні правопорушення у сфері безпеки праці. Інші кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатації залізничного, водного та повітряного транспорту. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатації автотранспорту і міського електротранспорту. Інші кримінальні правопорушення, що посягають на безпечну роботу транспорту.

Тема 14. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку. Кримінальні правопорушення проти моральності.

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення

Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення.. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами та іншими предметами, небезпечними для здоров'я населення, а також обладнанням для їх виготовлення. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення. Інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

Тема 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці та конфіденційної інформації. Кримінальні правопорушення у сфері забезпечення недоторканості державних кордонів. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державного експортного контролю. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Порушення правил міжнародних польотів. Склад кримінального правопорушення. Злочини у сфері забезпечення призову та мобілізації Ухилення від призову на строкову військову службу. Поняття військової служби. Склад кримінального правопорушення. Ухилення від призову за мобілізацією. Склад кримінального правопорушення. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів. Склади кримінального правопорушення.

Тема 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян. Кримінальні правопорушення у сфері використання державних символів.

Кримінальні правопорушення, пов'язані з перешкоджанням діяльності організацій та об'єднань громадян. Кримінальні правопорушення проти представників влади, інших службових осіб та представників громадськості. Кримінальні правопорушення у сфері використання документів і засобів отримання інформації. Інші кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян.

Тема 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

Поняття, загальна характеристика і види злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також. їх розповсюдження або збут. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно- обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих

системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї. Склади кримінальних правопорушень. Кваліфікуючі ознаки. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється. Склад кримінального правопорушення. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів); автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку. Склад кримінального правопорушення. Кваліфікуючі ознаки.

Тема 19. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Конституція України про основні принципи та порядок здійснення правосуддя в Україні. Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти правосуддя. Кримінальні правопорушення, які посягають на конституційні принципи діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури й суду. Кримінальні правопорушення, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, власність суддів, народних засідателів, присяжних та інших учасників судочинства. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують одержання достовірних доказів та істинних висновків у справі. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують своєчасне розкриття та попередження кримінальних правопорушень. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують належне виконання рішень, вироків, ухвал, постанов суду та призначеного вироком покарання.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)

Поняття, загальна характеристика і види військових злочинів. Суб'єкти військових злочинів. Відповідальність за співучасть у цих злочинах осіб, які не є спеціальними суб'єктами. Кримінальні правопорушення проти порядку підлеглості та військової честі. Кримінальні правопорушення проти порядку проходження військової служби військовим майном та його збереження. Кримінальні правопорушення проти порядку експлуатації військової техніки. Кримінальні правопорушення проти порядку несення бойового чергування та інших спеціальних служб. Кримінальні правопорушення у сфері охорони відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю. Кримінальні правопорушення у сфері діяльності військових службових осіб. Кримінальні правопорушення проти порядку несення військової служби на полі бою і в районі воєнних дій. Кримінальні правопорушення, відповідальність за які передбачена міжнародними конвенціями.

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Поняття, загальна характеристика і види злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Особливості їх суспільної небезпечності та протиправності.

Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Посягання на життя представника іноземної держави. Поняття посягання на життя. Склад злочину. Співвідношення із умисним вбивством. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист. Склади злочинів. Співвідношення із злочинами проти особи та власності. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала. Склад злочину. Співвідношення із військовими злочинами та порушеннями законів та звичаїв війни. Піратство. Поняття піратства. Склад злочину. Кваліфікуючі ознаки. Значення місця вчинення цього злочину для його відмежування від суміжних злочинів.

3. Рекомендована література

1. Конституція України, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
2. Кримінальний кодекс України, Кодекс України, Кодекс, Закон від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
3. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В.І. Борисов, В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін та ін. ; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 528 с.
4. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / В.І. Борисов, В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін та ін. ; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., переробл. і допов. – Х. : Право, 2015. – 680 с.
5. Кримінальне право України. Загальна ч.: Підручник. – 4-е вид., перероб. і доп. / Відп. ред. Е.Л.Стрельцов. – Х. : Одиссей, 2009. – 328с.
6. Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України з кримінальних справ: 1973-2014 / Ю.М. Грошевий, О.В. Капліна, В.І. Тютюгін. – Х. : Право, 2014. – 456 с.
7. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна, – 5-те вид., допов. – Т. 1 : Загальна частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – Х. : Право, 2013. – 367 с.
8. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна, – 5-те вид., допов. – Т. 1 : Особлива частина / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. – Х. : Право, 2013. – 1040 с.
9. Практика судів України з кримінальних справ (2012-2013 рр.) / уклад. В.І. Тютюгін ; за заг. ред. В.Я. Тація. – Х. : Право, 2014. – 704 с.
10. Практика судів України з кримінальних справ (2001 – 2005 рр.) / за заг. ред. В.В. Сташиса ; уклад.: В.В. Сташис, В.І. Тютюгін. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 880 с.

Додаткова

1. Бажанов М. И. Избранные труды / М. И. Бажанов. – Харьков: Право, 2012. – 1244 с.
2. Баулин Ю. В. Причинение вреда с согласия потерпевшего как обстоятельство, исключаящее преступность деяния. – Харьков : Кроссроуд, 2007. – 96 с.
3. Баулін Ю. В. Вибрані праці / Ю. В. Баулін. – Х. : Право, 2013. – 928 с.
4. Бойко І. Й. Кримінальні покарання в Україні (IX–XX ст.) : навч. посіб. / І. Й. Бойко. – Л. : ЛНУ ім. І.Франка, 2013. – 408 с.
5. Борисов В. І. Кримінальна відповідальність за порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою : монографія / В. І. Борисов, Г. С. Крайник. – Х. : Юрайт, 2012. – 296 с.
6. Борисов В. І. Кримінально-правова характеристика конститутивних ознак згвалтування / В. І. Борисов // Підприємництво, госп-во і право – 2009. – №3. – С. 123-127.
7. Борисов В. І. Норми Особливої частини КК, їх види та розвиток / В. І. Борисов // Кримінальний кодекс України 2001 р.: проблеми застосування і перспективи удосконалення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 13–15 квіт. 2007 р. – Львів, 2007. – Ч. 1. – С. 17-20.
8. Бурдін В. М. Осудність та неосудність (кримінально-правове дослідження) : монографія / В. М. Бурдін. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 780 с.
9. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Р. В. Вереша. – 2-ге вид. – К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 320 с.
10. Генрих Н. В. Предмет и метод уголовно-правового регулирования: история, теория и практика : монография / Н. В. Генрих. – М. : Норма : Инфра-М, 2011. – 320 с.

11. Гришук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб : порівн.-прав. дослідж. : монографія / В. К. Гришук, О. Ф. Пасека. – Л. : ЛДУВС, 2013. – 248 с.
12. Гуторова Н. О. Охоронна функція кримінального права / Н. О. Гуторова // Наука кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-10 жовт. 2014 р. – Харків, 2014. – С. 31–35.
13. Демидова Л. М. Кваліфікація державної зради: правова оцінка умов воєнного стану та періоду збройного конфлікту / Л.М. Демидова // Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали пост. діючого наук.-практ. семінару, 17 жовт. 2014 р. – Харків, 2014. – Вип. 6. – С. 127–130.
14. Демидова Л. М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика : монографія / Л. М. Демидова. – Х. : Право, 2013. – 752 с.
15. Діордіца І. В. Кримінальне право України / І. В. Діордіца. – К. : Вид. О. С. Ліпкан, 2010. – 288 с.
16. Дуюнов В. К. Квалификация преступлений: законодательство, теория, судебная практика : монография / В. К. Дуюнов, А. Г. Хлебушкин. – М. : РИОР : ИНФРА-М, 2012. – 372 с.
17. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз) : монографія / О. О. Житний. – Х. : Одиссей, 2013. – 376 с.
18. Зінченко І. А. Суб'єктивна сторона усложненных единичных преступлений и ее влияние на их квалификацию / И. А. Зинченко // Вісник Асоціації кримінального права України : електрон. наук. вид. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Всеукр. громад. орг. "Асоц. кримін. права". – Харків, 2015. – Вип. 1 (4). – С. 124–148.
19. Зінченко І. О. Види множинності злочинів: кримінально-правовий зміст і співвідношення : наук. нарис / І. О. Зінченко. – Х. : Юрайт, 2012. – 64 с.
20. Зінченко І. О. Одиничні злочини: поняття, види, кваліфікація / І. О. Зінченко, В. І. Тютюгін. – Х. : ФІНН, 2010. – 256 с.
21. Зінченко І. О. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання / І.О. Зінченко, В. І. Тютюгін; за заг. ред. проф. В. І. Тютюгіна. – Х.: Фінн, 2008. – 336 с.
22. Калініченко Ю. В. Об'єктивна сторона завідомо неправдивого повідомлення про вчинення злочину: кримінально-правова характеристика / Ю. В. Калініченко // Вісник Національної академії правових наук України : зб. наук. пр. – Харків, 2015. – № 1. – С. 161-169.
23. Кваліфікація за ознаками складу злочину (аналіз постанов Пленуму Верховного Суду України) : практ. посіб. / уклад.: А. В. Ващенко [та ін.]. – Х. : Точка, 2011. – 132 с.
24. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / за ред.: О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. – К. : Істина, 2010. – 430 с.
25. Квасневська Н. Д. Кримінальна відповідальність судді за неправосуддя в Україні / Н. Д. Квасневська. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 192 с.
26. Киричко В. М. Проблема визначення суб'єкта зловживання впливом (ч. 2 ст. 369,2 КК України) та її вирішення / В. М. Киричко // Проблеми законності : зб. наук. пр. – Харків, 2015. – Вип. 128. – С. 38–46.
27. Киричко В. М. Практичний посібник з кримінального права України / В. М. Киричко. – Х. : ФІНН, 2010. – 720 с.
28. Клименко В. А. Обмежена осудність: поняття, критерії та примусове лікування : монографія / В. А. Клименко, В. Б. Первомайський, Т. М. Приходько. – К. : Атіка, 2011. – 180 с.
29. Книженко О. О. Санкції у кримінальному праві : монографія / О. О. Книженко. – Х. : НикаНова, 2011. – 336 с.

30. Ковтун Н. Я. Види додаткових покарань для неповнолітніх : монографія / Н. Я. Ковтун. – К. : Ін Юре, 2011. – 208 с.
31. Комаров О. Д. Фактична помилка в кримінальному праві України та її значення для кримінальної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / О. Д. Комаров ; кер. роботи В. І. Тютюгін ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.
32. Крайник Г. С. Поняття та ознаки амністії в Україні / Г. С. Крайник // Проблеми законності : зб. наук. пр. – Харків, 2014. – Вип. 125. – С. 202-208.
33. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України : монографія / Л. М. Кривоченко. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 120 с.
34. Кузнецов В. В. Теорія кваліфікації злочинів : підручник / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко. – К. : Алерта, 2012. – 316 с.
35. Лень В. В. Примусові заходи медичного характеру: цілі і підстави застосування : монографія / В. В. Лень, М. М. Книга. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2011. – 92 с.
36. Мала енциклопедія кримінального права / НАН України, Київ. ун-т права ; за заг. ред.: Ю. Л. Бошицького, З. А. Тростюк. – К. : Кондор, 2012. – 284 с.
37. Мальцев В. В. Объект охраны (преступления) в уголовном праве : монография / В. В. Мальцев. – М. : Юрлитинформ, 2012. – 512 с.
38. Марчак В. Я. Обмежена осудність: психолого-правовий зміст : монографія / В. Я. Марчак. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2010. – 400 с.
39. Маслак Н. В. Кримінальна відповідальність за готування до злочину / Н. В. Маслак. – Х. : Право, 2010. – 232 с.
40. Митрофанов І. І. Співучасть у злочині : навч. посіб. / І. І. Митрофанов, А. М. Притула. – О. : Фенікс, 2012. – 208 с.
41. Мохончук С. М. Кримінально-правова охорона миру та безпеки людства : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08, 12.00.11 / С. М. Мохончук ; наук. конс. В. Я. Тацій ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2014. – 39 с.
42. Музика А. А. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання : монографія / А. А. Музика, Є. В. Лашук. – Х. : ПАЛИВОДА А. В., 2011. – 192 с.
43. Наден О. В. Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні : монографія/ О. В. Наден ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого". – Х. : Право, 2012. – 272 с.
44. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред.: М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. – 9-те вид., переробл. та допов. – К. : Юрид. думка, 2012. – 1316 с.
45. Непомнящая Т. В. Мера уголовного наказания: проблемы теории и практики : монография / Т. В. Непомнящая. – М. : Юрлитинформ, 2012. – 384 с.
46. Нікіфорова Т. І. Обставини, які пом'якшують покарання, за кримінальним правом України/ Т. І. Нікіфорова. – Х.: Харків юрид., 2009. – 208 с.
47. Новікова К. А. Обмеження волі як вид покарання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / К. А. Новікова ; кер. роботи Ю. А. Пономаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.
48. Організований наркобізнес / В. І. Борисов, Ю. В. Баулін, Л. В. Дорош та ін. – Х.: Право, 2005.
49. Орловская Н. А. Основания и принципы построения уголовно-правовых санкций : монография / Н. А. Орловская. – Одесса : Юрид. лит., 2011. – 618 с.
50. Осадча А. С. Спеціальний суб'єкт злочину: генезис, функції, проблеми кваліфікації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / А. С. Осадча ; кер. роботи І. О. Зінченко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.
51. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування : навч. посіб. / Л. М. Палюх. – Л. : Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, 2010. – 214 с.

52. Панов М. І. Вибрані наукові праці з проблем правознавства / М. І. Панов ; упоряд.: Н. О. Гуторова, Ю. П. Дзюба. – К. : Ін Юре, 2010. – 812 с.
53. Панько К. К. Теория и практика законотворчества в уголовном праве : монография / К. К. Панько. – М. : Юрлитинформ, 2011. – 312 с.
54. Петин И. А. Влияние причинно-следственной связи преступления на формирование системности уголовного права : монография / И. А. Петин. – М. : Юрлитинформ, 2012. – 400 с.
55. Пироженко О. С. Покарання, що обмежують майнові права засуджених, за кримінальним правом України : монографія / О. С. Пироженко. – Х. : НікаНова, 2012. – 294 с.
56. Полтава К.О. Кримінологічна характеристика та запобігання автотранспортним злочинам, що пов'язані із загибеллю людей або із тяжким тілесним ушкодженням, в Україні : монографія / К.О. Полтава. – Х.: Право, 2014. – 284 с.
57. Пономаренко Ю. А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.) : наук. нарис / Ю. А. Пономаренко. – Х. : Право, 2012. – 80 с.
58. Пономаренко Ю. А. Виды наказаний по уголовному праву Украины / Ю. А. Пономаренко. – Харьков : Финн, 2009. – 344 с.
59. Пропостин А. А. Конфискация имущества: прошлое, настоящее, будущее : монография / А. А. Пропостин. – М. : Юрлитинформ, 2011. – 264 с.
60. Радутний О. Е. Аспекти міждисциплінарної взаємодії науки кримінального права та практики застосування кримінального законодавства / О. Е. Радутний // Наука кримінального права в системі міждисциплінарних зв'язків : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 9-10 жовт. 2014 р. – Харків, 2014. – С. 370–373.
61. Радутний О. Е. Додаткові методи у пізнанні кримінального права в інформаційну епоху / О.Е. Радутний // Правова інформатика. – 2015. – № 2. – С. 54–60.
62. Радутний О. Е. Кримінальна відповідальність за окремі різновиди пропаганди / О.Е. Радутний // Деструктивна пропаганда: шляхи протидії та проблеми відповідальності : матеріали наук.-практ. конф., 21 трав. 2015 р. м. Київ. – Київ, 2015. – С. 154–156.
63. Савінова Н. А. Кримінально-правова політика та убезпечення інформаційного суспільства в Україні : монографія / Н. А. Савінова. – К. : Ред. журн. "Право України" ; Х. : Право, 2013. – 292 с.
64. Тютюгін В. І. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: загальна характеристика / В. І. Тютюгін, Ю. В. Гродецький // Вісник Асоціації кримінального права України : електрон. наук. вид. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Всеукр. громад. орг. "Асоц. кримін. права". – Харків, 2015. – Вип. 1 (4). – С. 272–295.
65. Ус О. В. Кримінальна відповідальність за підбурювання до злочину / О. В. Ус. – Х.: Вид. ФОП Вапнярчук Н. М., 2007. – 264 с.
66. Чорнозуб Л. В. Кримінальна відповідальність за ухилення від відбування покарання, не пов'язаного з позбавленням волі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Л. В. Чорнозуб ; кер. роботи Ю. А. Пономаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2015. – 20 с.
67. Чучаев А. И. Уголовно-правовое воздействие: понятие, объект, механизм, классификация : монография / А. И. Чучаев, А. П. Фирсова. – М. : Проспект, 2011. – 320 с.
68. Шеремет А. П. Злочини проти статевої свободи / А. П. Шеремет. – Чернівці: Наші книги, 2007. – 216 с.

Нормативно-правові акти

1. Загальна декларація прав людини (рос/укр) ООН; Декларація, Міжнародний документ від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16.12.1966 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права ООН; Пакт, Міжнародний документ від 16.12.1966 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/> Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
4. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 05.11.1992. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
5. «Про біженців та осіб які потребують додаткового або тимчасового захисту» Закон України від 08.07.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
6. «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» Закон України від 10.02.1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
7. «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Закон України від 10.07.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
8. «Про вибори народних депутатів України» Закон України від 17.11.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
9. «Про вибори Президента України» Закон України від 05.03.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
10. «Про всеукраїнський референдум» Закон України від 06.11.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
11. «Про громадські об'єднання» Закон України від 22.03.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
12. «Про громадянство України» Закон України від 18.01.01. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
13. «Про засади державної мовної політики» Закон України від 03.07.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
14. «Про звернення громадян» Закон України від 02.10.1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
15. «Про Кабінет Міністрів України» Закон України від 07.10.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
16. «Про комітети Верховної Ради України» Закон України від 22.12.05. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
17. «Про Конституційний Суд України» Закон України від 16.10.96.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
18. «Про місцеве самоврядування в Україні» Закон України від 21.05.97 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
19. «Про місцеві державні адміністрації» Закон України від 09.04.99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
20. «Про національні меншини в Україні» Закон України від 25.06.92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
21. «Про Національну поліцію» Закон України від 7.11.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
22. «Про органи самоорганізації населення» Закон України від 11.07.01. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>

23. «Про політичні партії в Україні» Закон України від 05.04.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
24. «Про правовий режим надзвичайного стану» Закон України від 16.03.2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
25. «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» Закон України від 22.09.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
26. «Про Представництво Президента України в АРК» Закон України від 02.02.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
27. «Про Президента України» Закон України від 05.07.91 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
28. «Про Раду Міністрів АРК» Закон України від 16.06.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
29. «Про Раду національної безпеки і оборони України» Закон України від 05.03.1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
30. «Про Регламент Верховної Ради України» Закон України від 10.02.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
31. «Про свободу совісті та релігійні організації» Закон України від 23.04.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
32. «Про службу в органах місцевого самоврядування» Закон України від 07.06.01. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
33. «Про статус депутата Верховної Ради АРК» Закон України від 22.12.2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
34. «Про статус депутатів місцевих рад» Закон України від 07.07.02 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
35. «Про статус народного депутата України» Закон України від 17.11.1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
36. «Про судоустрій і статус суддів» Закон України від 07.07. 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
37. «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Закон України від 23.12.1997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
38. «Про центральні органи виконавчої влади» Закон України від 17.03.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
39. «Про Центральну виборчу комісію» Закон України від 30.06.04. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
40. «Про Положення про Адміністрацію Президента України» Указ Президента України від 02.04.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
41. «Про систему центральних органів виконавчої влади» Указ Президента України від 15.12.99. № 1572 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
42. «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Указ Президента України від 19.12.10. – № 1085/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
43. «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» Указ Президента України від 10.06.97. № 503. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
44. «Про Регламент Верховної Ради України» Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>
45. «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України» Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/>